

Wpływ epidemii COVID-19 na wybrane elementy rynku pracy w Polsce w IV kwartale 2020 r.

10.03.2021 r.

10,8%

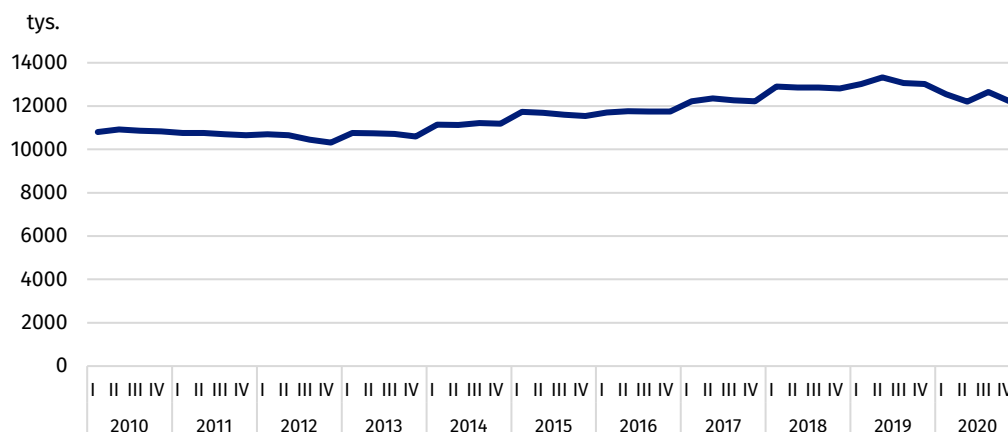
udział osób, które 31 grudnia 2020 r. pracowały zdalnie w związku z sytuacją epidemiczną w ogólnej liczbie pracujących

W marcu 2020 r. ogłoszono w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, a następnie stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, zwanej COVID-19. W nawiązaniu do oceny stanu sytuacji epidemicznej wprowadzono rozwiązania zapobiegające i przeciwdziałające rozprzestrzenianiu się wspomnianego wirusa i zwalczające wywołaną nim chorobę. Działania te odnosiły się także do rynku pracy. Wśród nich było m.in. umożliwienie wykonywania pracy poza miejscem jej stałego wykonywania, czyli pracy zdalnej. Zaprezentowane w niniejszym opracowaniu dane zostały pozyskane podczas badania „Popyt na pracę”¹.

Badanie popytu na pracę realizowane jest metodą reprezentacyjną z częstotliwością kwartalną. Obejmuje ono podmioty gospodarki narodowej i ich jednostki lokalne zatrudniające przynajmniej 1 osobę, zgodnie z zakresem podmiotowym badania. W końcu IV kwartału 2020 r. liczba pracujących była o 3,4% niższa niż w końcu III kwartału 2020 r. Jest to sytuacja obserwowana już od pierwszej dekady XXI w. W czwartych kwartałach liczba pracujących była niższa niż w trzech kwartałach. Jednak od 2010 r. jest to największy ubytek pracujących pomiędzy analizowanymi kwartałami.

Wykres 1. Pracujący

Stan na koniec kwartału

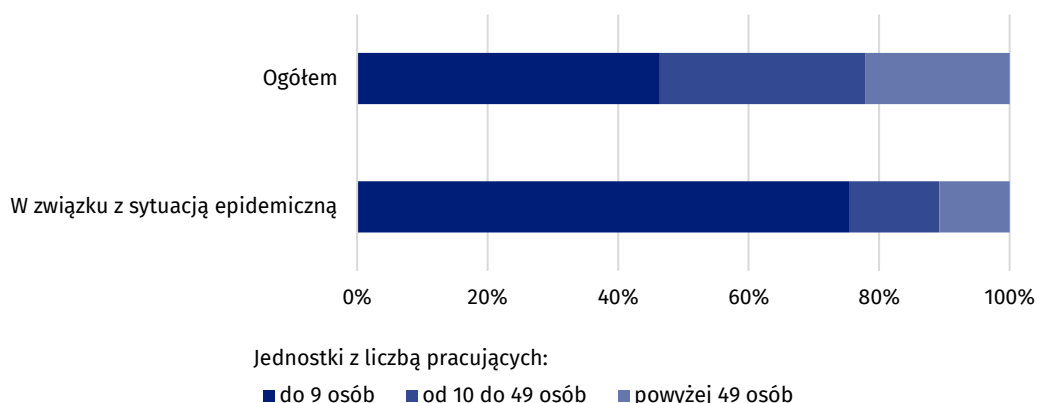
¹ Zebrane dane pochodzą z odpowiedzi na cztery dodatkowe pytania dołączone na Portalu Sprawozdawczym do badania „Popyt na pracę”. Na pytania dotyczące wpływu pandemii na sposób działania oraz zachowania przedsiębiorstw odpowiedzi udzieliła połowa jednostek, które wypełniły sprawozdania.

Zlikwidowane miejsca pracy

W IV kwartale 2020 r. zlikwidowano 53,9 tys. miejsc pracy. Było to niemal 14% mniej niż w III kwartale 2020 r. Należy jednak zauważyć, że skala likwidacji związana z rozprzestrzenianiem się COVID-19 odnosiła się do ponad 12% zlikwidowanych miejsc pracy w ogóle. Likwidacja miejsc pracy miała miejsce we wszystkich klasach wielkości jednostek. Większy niż średnio w Polsce udział miejsc pracy zlikwidowanych w związku z sytuacją epidemiczną był w jednostkach, w których pracowało do 9 osób. W pozostałych klasach wielkości jednostek udział ten był niższy niż średnio w Polsce.

Spośród wszystkich zlikwidowanych miejsc pracy w IV kwartale 2020 r. 12,1% zlikwidowano w związku z sytuacją epidemiczną

Wykres 2. Zlikwidowane miejsca pracy w Polsce w IV kwartale 2020 r.

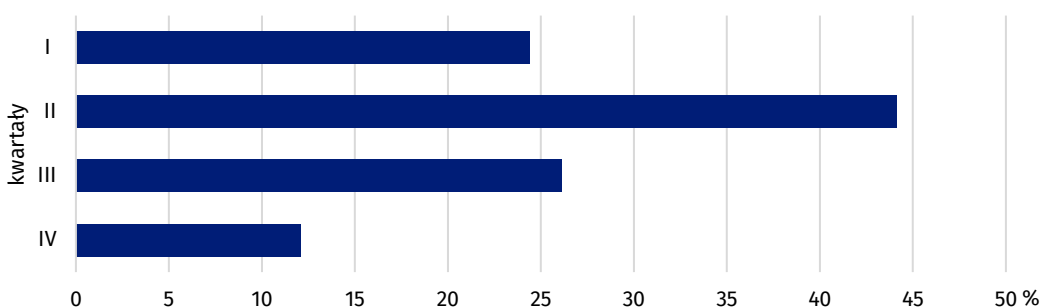

Likwidacja miejsc pracy w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19 miała miejsce głównie w sektorze prywatnym.

Biorąc pod uwagę rodzaj działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) można stwierdzić, że miejsca pracy zlikwidowane z powodu sytuacji epidemicznej w niektórych sekcjach były skorelowane z miejscami pracy zlikwidowanymi w ogóle. Na przykład miejsca pracy zlikwidowane w sekcji przetwórstwo przemysłowe stanowiły ok. 24% miejsc pracy zlikwidowanych w całej gospodarce, natomiast miejsca pracy zlikwidowane w tej sekcji w związku z sytuacją epidemiczną 40,0% ogółu miejsc pracy zlikwidowanych z tego powodu. Większa różnica między udziałem miejsc pracy zlikwidowanych w związku z sytuacją epidemiczną a udziałem miejsc pracy zlikwidowanych ogółem była w przypadku sekcji działalność związana z zakwaterowaniem i gastronomią^A. W tej sekcji udział miejsc pracy zlikwidowanych w związku z sytuacją epidemiczną był ponad 4-krotnie większy niż udział miejsc pracy zlikwidowanych ogółem.

W IV kwartale 2020 r. zlikwidowano relatywnie najmniej miejsc pracy w związku z sytuacją epidemiczną w kraju.

Wykres 3. Udział zlikwidowanych miejsc pracy w związku z sytuacją epidemiczną w 2020 r.

Praca zdalna w okresie zagrożenia epidemicznego

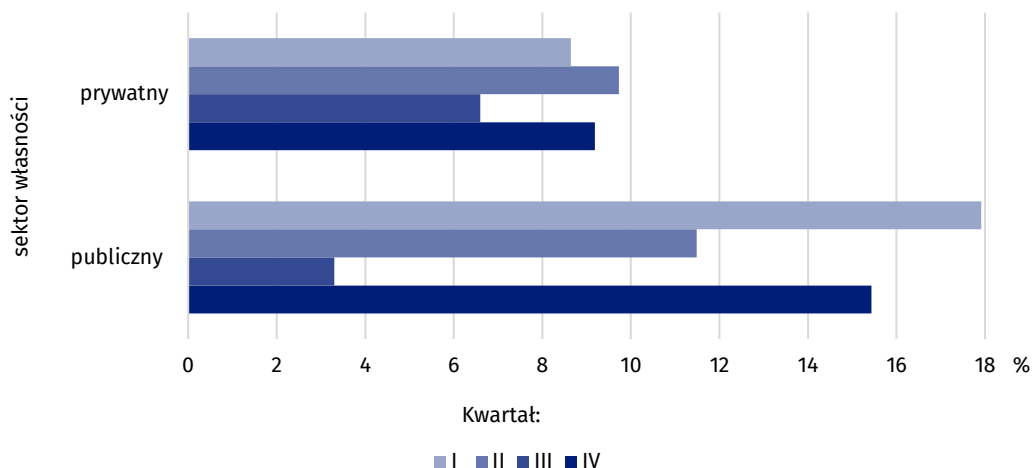
Zaistniała w marcu 2020 r. sytuacja epidemiczna wpłynęła na ograniczenie działalności podmiotów gospodarki narodowej w dotychczasowej postaci. Przejawiało się to z jednej strony

likwidacją miejsc pracy, a z drugiej - otwarciem się pracodawców na formy zatrudnienia pozwalające na zachowanie dystansu społecznego. Jedną z takich form jest praca zdalna.

W końcu grudnia 2020 r. udział osób, które pracowały zdalnie w związku z sytuacją epidemiczną w ogólnej liczbie pracujących objętych badaniem Popyt na pracę wyniósł 10,8% i było to o 5,0 p. proc. więcej niż w końcu września 2020 r. W IV kwartale skala wykorzystania pracy zdalnej w sektorze prywatnym była mniejsza niż w sektorze publicznym.

Wykres 4. Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie według sektorów własności w 2020 r.

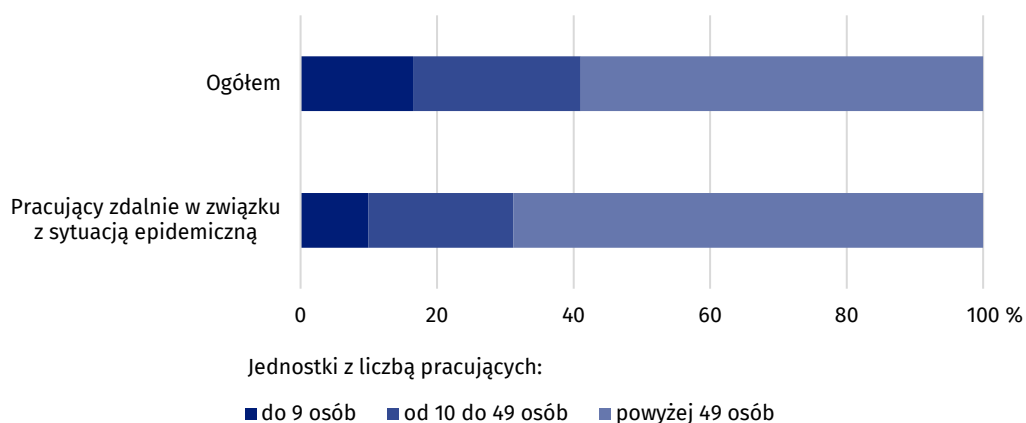
Stan na koniec kwartału

W skali całej gospodarki wykorzystanie pracy zdalnej w celu ograniczenia zagrożenia epidemicznego pozostało największe w jednostkach zatrudniających powyżej 49 osób. Udział pracujących zdalnie w jednostkach tej wielkości wyniósł 12,6%, było to o 5,0 p. proc. więcej niż w III kwartale 2020 r. W jednostkach zatrudniających do 9 osób pracę zdalną świadczyło 6,5% pracujących natomiast w jednostkach od 10 do 49 osób ponad 9%.

Wykres 5. Struktura pracujących według wielkości jednostek w IV kwartale 2020 r.

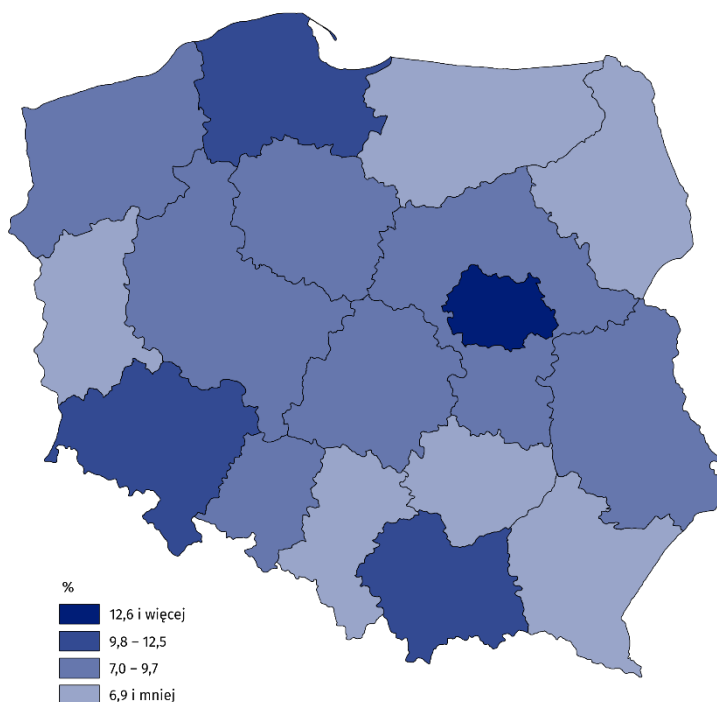
Stan na koniec kwartału

Praca zdalna spowodowana sytuacją epidemiczną była wdrożona przez pracodawców w poszczególnych regionach w różnej skali.

Mapa 1. Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie według regionów (NUTS 2016) w IV kwartale 2020 r.

Stan na koniec kwartału

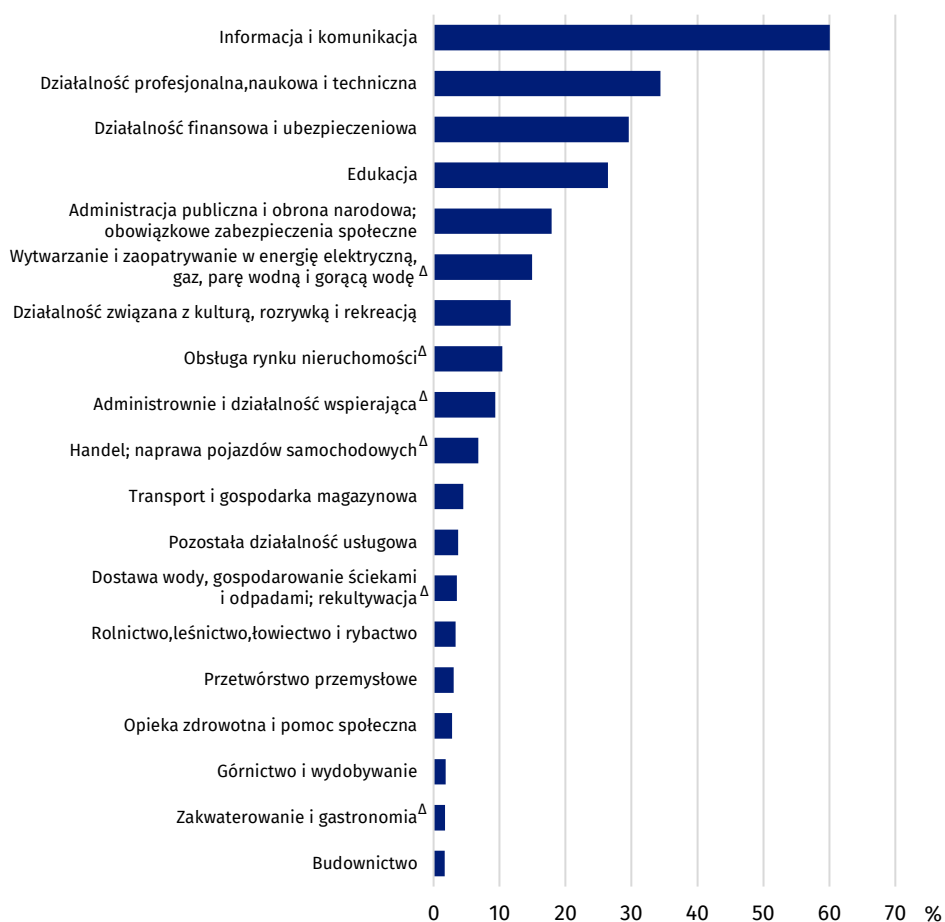

W stopniu znacząco wyższym niż średnio w Polsce przejście na pracę zdalną miało miejsce w regionie warszawskim stołecznym. Co 4 pracujący wykonywał tam pracę zdalnie w następstwie zaistniałej sytuacji epidemicznej. Wśród pozostałych regionów zastosowanie omawianej formy pracy w realiach zagrożenia epidemicznego w najmniejszym stopniu miało miejsce w regionie świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim, gdzie pracę zdalną z powodu zagrożenia COVID-19 wykonywał odpowiednio 4,5% i 5,4% pracujących.

Wykonywanie pracy zdalnej w IV kwartale 2020 r. było zróżnicowane w zależności od rodzaju działalności. Na przykład w sekcji obejmującej przetwórstwo przemysłowe praca zdalna była wykonywana przez 3,0% pracujących. W usługach skala zjawiska była niemal 5-krotnie większa, przy czym wykorzystanie omawianej formy pracy było warunkowane specyfiką usług. Na przykład w sekcji informacja i komunikacja tą formą pracy z powodu pojawienia się choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2 zostało objętych nieco ponad 60% pracujących. Niemal co 3 pracujący w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna pracował zdalnie. Tę formę pracy w znaczącym stopniu stosowano także w sekcjach działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz edukacja – zdalnie pracę wykonywał niemal co 4 pracujący. W pozostałych sekcjach przejście na pracę zdalną dotyczyło mniej niż 18% pracujących.

Wykres 6. Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie w wybranych sekcjach PKD w IV kwartale 2020 r.

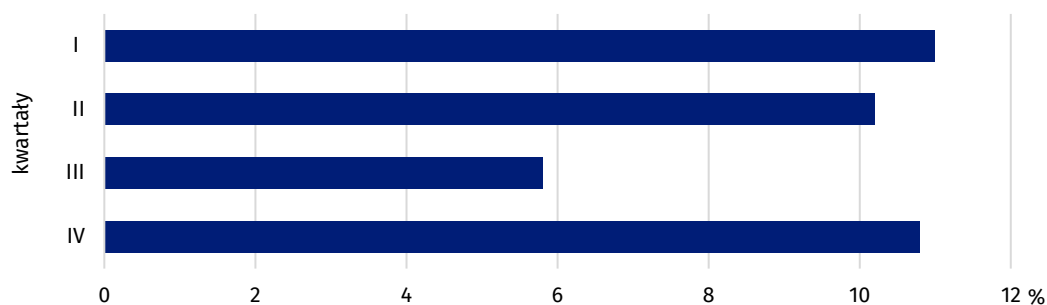
Stan na koniec kwartału

Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie największy był w I kwartale 2020 r., najmniejszy natomiast w III kwartale, kiedy zmniejszone zostały niektóre wprowadzone ograniczenia związane z rozprzestrzenianiem się koronawirusa. W IV kwartale udział tych pracujących ponownie osiągnął poziom bardzo zbliżony do tego z I kwartału analizowanego roku.

Wykres 7. Udział pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną pracowali zdalnie w 2020 r.

Stan na koniec kwartału

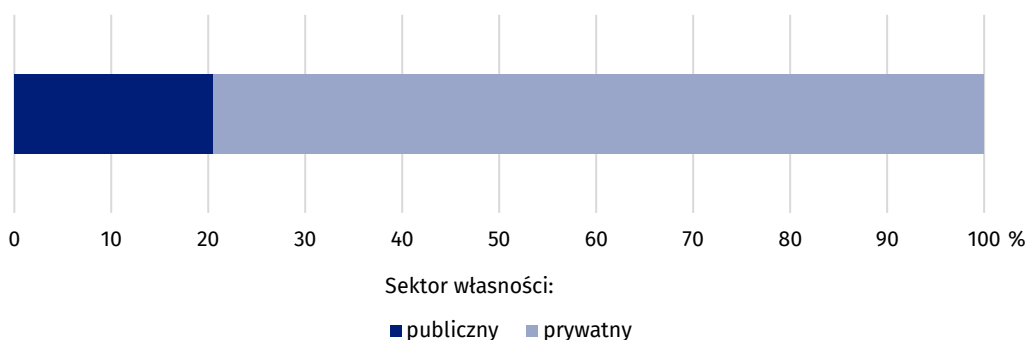

Pracujący, którzy w związku z sytuacją epidemiczną korzystali z zasiłku opiekuńczego na czas opieki nad dzieckiem do lat 8

Ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych pracującym rodzicom oraz opiekunom prawnym została stworzona możliwość skorzystania z zasiłku opiekuńczego na czas opieki nad dzieckiem do lat 8 z powodu zamknięcia żłobka, przedszkola, klubu dziecięcego, szkoły. W IV kwartale 2020 r. z tego prawa skorzystało w Polsce 1,1% pracujących. Udział pracujących, którzy na mocy wspomnianej ustawy pozostali w domu był nieco większy w sektorze prywatnym niż publicznym. Było to odpowiednio 1,2% i 0,9%.

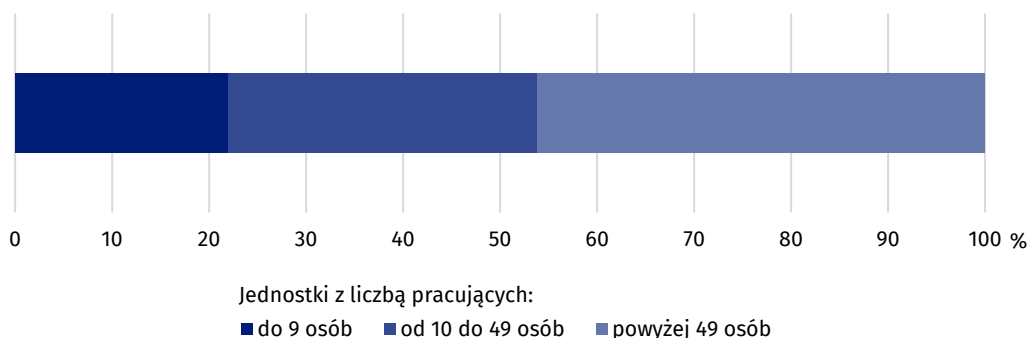
W IV kwartale 2020 r. 1,1% pracujących skorzystało z zasiłku opiekuńczego na czas opieki nad dzieckiem do lat 8

Wykres 8. Struktura pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną korzystali z zasiłku opiekuńczego na czas opieki nad dzieckiem do lat 8 z powodu zamknięcia żłobka, przedszkola, klubu dziecięcego, szkoły według sektorów własności w IV kwartale 2020 r.

Spośród pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną korzystali z zasiłku opiekuńczego na czas opieki nad dzieckiem do lat 8 z powodu zamknięcia żłobka, przedszkola, klubu dziecięcego, szkoły najczęściej pracowało w jednostkach z liczbą pracujących powyżej 49 osób – 46,2%.

Wykres 9. Struktura pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną korzystali z zasiłku opiekuńczego na czas opieki nad dzieckiem do lat 8 z powodu zamknięcia żłobka, przedszkola, klubu dziecięcego, szkoły według wielkości jednostki w IV kwartale 2020 r.

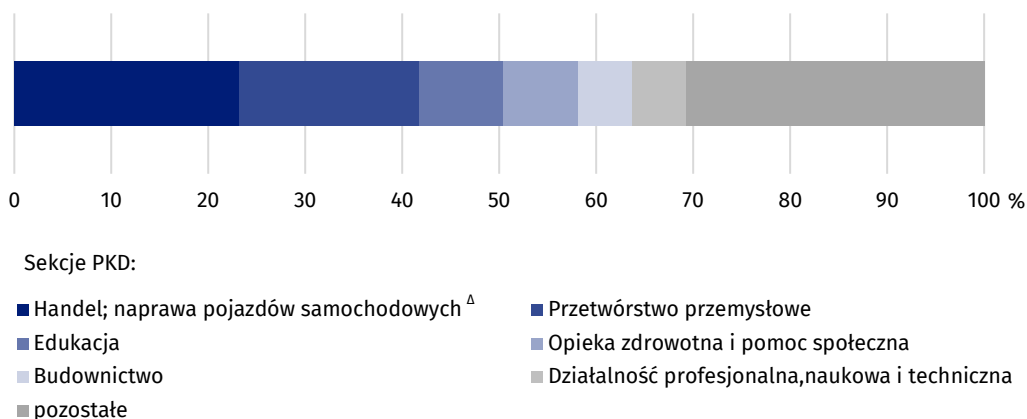
Skala wykorzystania opieki nad dzieckiem z omawianego powodu była w regionach dość zbieżna. Udział liczby pracujących rodziców oraz opiekunów prawnych korzystających z prawa opieki nad dzieckiem z powodu sytuacji epidemicznej wahał się od 0,9% w województwie świętokrzyskim i łódzkim do 1,6% w województwie kujawsko-pomorskim.

Według przeprowadzonego badania relatywnie najczęściej, bo 2,2% pracujących nie wykonywało pracy z powodu opieki nad dziećmi w sekcji zakwaterowanie i gastronomia^A.

Liczebnie największą część pracujących, którzy skorzystali z prawa do opieki nad dziećmi z powodu rozprzestrzenienia się COVID-19 stanowili rodzice i opiekunowie prawni pracujący w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych^A oraz przetwórstwo przemysłowe.

Analiza struktury pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną korzystali z zasiłku opiekuńczego na czas opieki nad dzieckiem do lat 8 z powodu zamknięcia żłobka, przedszkola, klubu dziecięcego, szkoły według sekcji PKD wskazuje, że pracownicy sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych^A stanowili ponad 23% wszystkich korzystających z tego zasiłku.

Wykres 10. Struktura pracujących, którzy w związku z sytuacją epidemiczną korzystali z zasiłku opiekuńczego na czas opieki nad dzieckiem do lat 8 z powodu zamknięcia żłobka, przedszkola, klubu dziecięcego, szkoły według PKD w IV kwartale 2020 r.

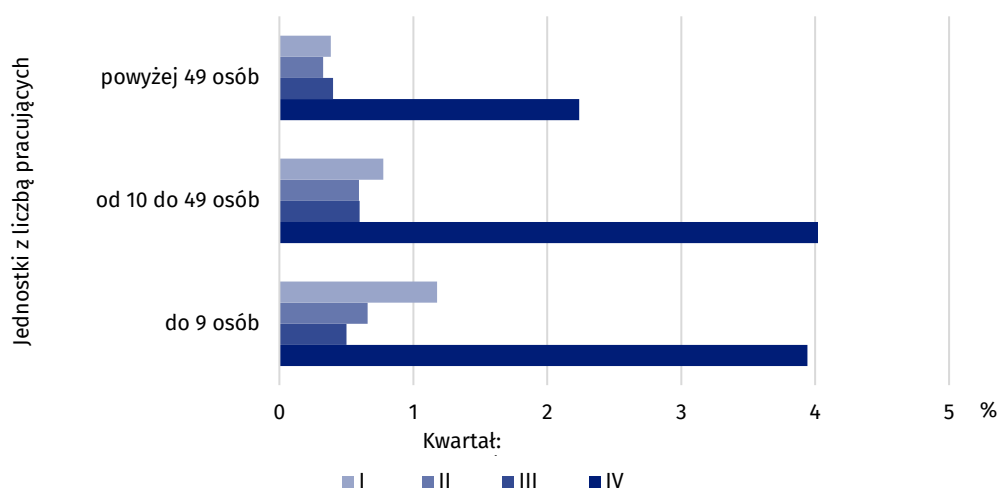
Pracujący, którzy w związku z sytuacją epidemiczną korzystali z wynagrodzenia za czas choroby lub zasiłku chorobowego z powodu objęcia kwarantanną lub izolacją

W IV kwartale 2020 r. w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej kontynuowano formy czasowego odosobnienia ze względu na podejrzenie zakażenia między innymi w postaci kwarantanny oraz izolacji. Pracujący, którzy według stanu na 31 grudnia 2020 r. korzystali z wynagrodzenia za czas choroby lub zasiłku chorobowego z powodu objęcia kwarantanną lub izolacją stanowili 3,0% ogółu pracujących. Takie przypadki odnotowano w podobnej skali zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym.

3,0% pracujących skorzystało z wynagrodzenia za czas choroby lub zasiłku chorobowego z powodu objęcia kwarantanną lub izolacją według stanu na 31 grudnia 2020 r.

Wykres 11. Udział pracujących, którzy korzystali z wynagrodzenia za czas choroby lub zasiłku chorobowego z powodu objęcia kwarantanną lub izolacją według wielkości jednostek w 2020 r.

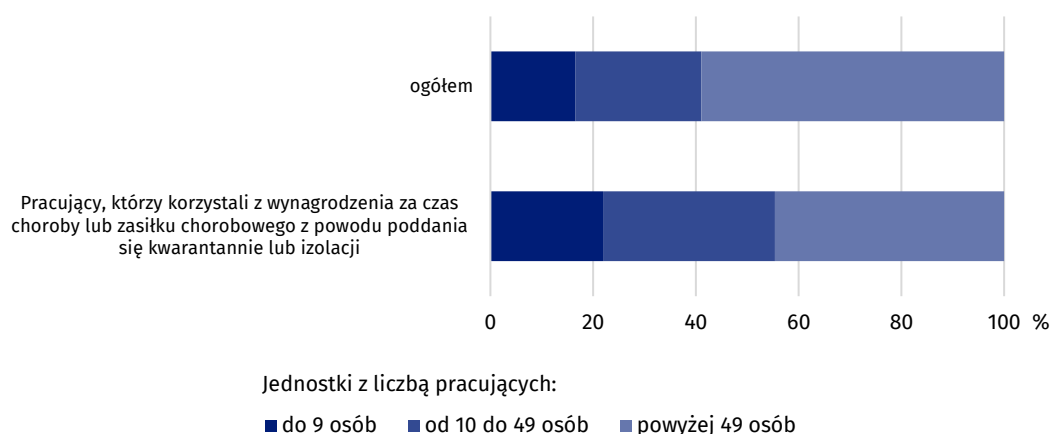
Stan na koniec kwartału

Skala wykorzystania tej formy czasowego odosobnienia (m.in. kwarantanna czy izolacja) ze względu na podejrzenie zakażenia była w IV kwartale 2020 r. najwyższa. W jednostkach do 49 osób udział pracujących objętych kwarantanną bądź izolacją oscylował wokół 4%, natomiast w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 49 osób udział ten wyniósł 2,2%, podczas gdy w pozostałych kwartałach roku udział ten bez względu na wielkość jednostki nie przekraczał 1,5%.

Wykres 12. Struktura pracujących według wielkości jednostek w IV kwartale 2020 r.

Stan na koniec kwartału

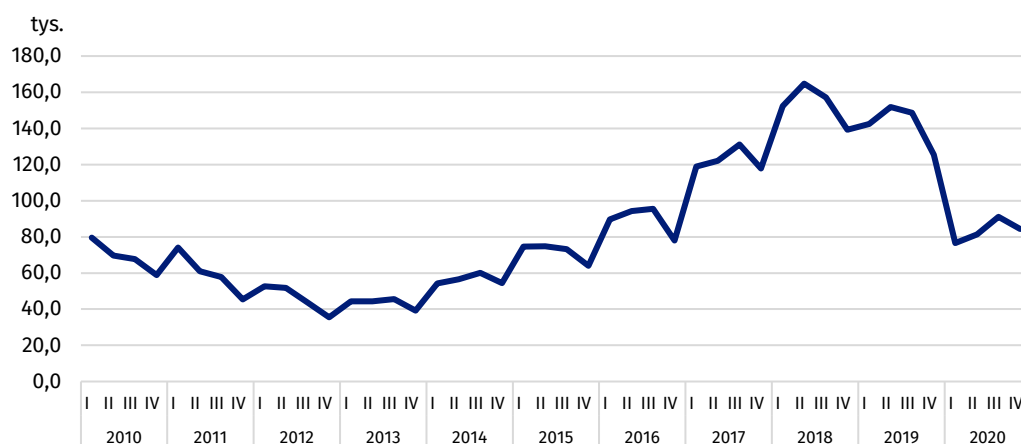
Sytuacje kwarantanny lub izolacji pracujących miały miejsce we wszystkich regionach, przy czym relatywnie w największym stopniu miały miejsce w regionie zachodniopomorskim i kujawsko-pomorskim – gdzie pracujący, którzy według stanu na 31 grudnia 2020 r. korzystali z wynagrodzenia za czas choroby lub zasiłku chorobowego z powodu objęcia kwarantanną lub izolacją stanowili odpowiednio 4,5% i 4,4% ogółu pracujących w tych regionach. Biorąc pod uwagę rodzaje działalności można stwierdzić, że w końcu grudnia 2020 r. większy niż średnio w Polsce udział pracujących objętych obowiązkiem kwarantanny lub izolacji był w sekcjach związanych z opieką zdrowotną i pomocą społeczną; budownictwem; zakwaterowaniem i gastronomią^A oraz pozostałą działalnością usługową.

Podsumowanie

Wirus SARS-CoV-2 zaczął się rozprzestrzeniać w Polsce w I kwartale 2020 r. Wyniki niniejszego badania pokazują, że w kolejnych kwartałach 2020 r. sytuacja w zakresie zagospodarowanych i niezagospodarowanych miejsc pracy kształtowała się odmiennie niż we wcześniejszych latach drugiej dekady XXI w. W IV kwartale 2020 r. liczba pracujących obrazująca obsadzone miejsca pracy, po okresie znacznego zmniejszenia się tych miejsc w III kwartale 2020 r., wróciła do poziomu z II kwartału 2020 r. Porównując skalę ubytku między III a IV kwartałem 2019 r. i III a IV kwartałem 2020 r., w analizowanym roku była ona blisko 9-krotnie większa.

Wykres 13. Wolne miejsca pracy

Stan na koniec kwartału

W IV kwartale 2020 r. o 7,4% zmniejszyła się względem poprzedniego kwartału liczba wolnych miejsc pracy. Jest to sytuacja, która miała miejsce w każdym roku począwszy od drugiej de-

kady XXI wieku. Liczba wolnych miejsc pracy co prawda zwiększyła się w stosunku do pozostałych kwartałów 2020 r., ale w porównaniu z IV kwartałem 2019 r. zmniejszyła się o ponad 30%.

Zaprezentowane w tym opracowaniu zjawiska będą monitorowane w kolejnych edycjach badania Popyt na pracę.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Bydgoszczy
Dyrektor dr Wiesława Gierańczyk
Tel: 52 366 93 90

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Wpływ epidemii COVID-19 na wybrane elementy rynku pracy w Polsce w trzecim kwartale 2020 roku](#)

[Popyt na pracę w trzecim kwartale 2020 roku](#)

[Popyt na pracę - publikacja roczna](#)

[Inne opracowania zawierające wyniki tych badań: \[stat.gov.pl\]\(http://stat.gov.pl\) → Obszary tematyczne → Rynek pracy](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy - Rynek pracy](#)

[Strateg → Obszary tematyczne → Rynek pracy](#)

[Bank Danych Lokalnych → Rynek pracy](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Popyt na pracę](#)

[Wolne miejsca pracy](#)

[Nowo utworzone miejsca pracy](#)